

Spoločné odbory Slovenska

Budúcnosť sociálneho dialógu v ohrození – zástupcovia zamestnávateľov, samospráv a odborov upozorňujú na zásadné riziká pripravovaného zákona o neziskových organizáciách

(V Bratislave, 2. 12. 2024)

Zamestnávatelia združení v Republikovej únii zamestnávateľov (RÚZ), Asociácii zamestnávateľských zväzov a združení SR (AZZZ SR), Asociácii priemyselných zväzov a dopravy (APZD), ako aj zástupcovia samospráv združení v Združení miest a obcí Slovenska (ZMOS) a zástupcovia odborových združení v Konfederácii odborových zväzov SR (KOZ SR) a Spoločných odborov Slovenska (SOS) upozorňujú na sporný návrh poslancov Národnej rady SR (NR SR) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov. Sociálni partneri zdôrazňujú, že vybraní poslanci chcú touto novelou zákona Slovensko vedome vrátiť do nechválne známych 90. rokov. Zavádzanie nových povinností nad rámec už platného zákona, ktorých dodržiavanie je vynucované pod hrozbou sankcií a pokút považujú za neprijateľné. V tejto súvislosti vyzývajú poslancov NR SR, aby návrh zákona z rokovania parlamentu urýchlene stiahli a nepodporili ho.

Návrh poslancov NR SR, Rudolfa Huliaka (SNS), Dagmar Kramplovej (SNS), Milana Garaja (SNS) a Adama Lučanského (SNS) z apríla tohto roka sa primárne týka neziskových organizácií, nadácií, neinvestičných fondov, občianskych združení a organizácií s medzinárodným presahom. Tieto by mali, po novom, povinne zverejňovať všetky získané dary či prijaté pôžičky, ktorých hodnota presiahne 5-tisíc eur. Zverejňovať sa pritom má nielen meno darcu a jeho štátna príslušnosť, ale aj detailné informácie o sídle, identifikačné číslo, výška príspevku a dátum jeho prijatia. Ani tento návrh nebol so sociálnymi partnermi nijakým spôsobom diskutovaný, riadne pripomienkové konanie politickí predstavitelia aj v tomto prípade obišli cez predloženie poslaneckého návrhu. **Členovia Hospodárskej a sociálnej rady SR (HSR SR) v tejto súvislosti upozorňujú, že legislatívne iniciatívy tohto typu si vyžadujú dôkladnejšiu diskusiu a riadne pripomienkové konania. Predmetná novela zákona podľa nich prinesie extrémne množstvo byrokracie, a to bez akéhokoľvek reálneho prínosu.**

V rámci pozmeňovacieho návrhu predkladateľa zavádzajú aj definíciu pojmu lobing. Za ten sa považuje akékoľvek priame alebo nepriame ovplyvňovanie verejného funkcionára, vedúceho štátneho zamestnanca, alebo osoby, ktorá spracováva podklady pre vyššie uvedené osoby. Lobista by mal následne na kvartálnej báze reportovať všetky stretnutia s verejnými funkcionármi a vedúcimi štátnymi zamestnancami, čo sa od nich vyžadovalo, kedy sa stretnutie uskutočnilo a podobne. V opačnom prípade mu hrozí pokuta vo výške do 1 000. Pokiaľ informácie z pohľadu štátu nebudú presné, organizácii dostane ďalšiu, opakovanú, pokutu, a to až v horizonte do 10 000 eur. V prípade, že takéto nezrovnalosti vzniknú trikrát

Spoločné odbory Slovenska

za jeden rok, organizácia bude rozpustená, teda zanikne. Sociálni partneri považujú takéto nastavenie zákona za neakceptovateľné, pretože organizácie v treťom sektore nijakým spôsobom nerozlišuje a neprihliada na náplň ich činnosti. **„Vezmime si len tripartitné organizácie, ale aj organizácie združujúce samosprávy či zástupcov odborových združení, ktorých priamou náplňou činnosti je aktívna participácia na tvorbe legislatívy. Predkladatelia pritom v návrhu nijakým spôsobom nerozlišujú situácie, v ktorých štát aktívne žiada spätnú väzbu od sociálnych partnerov, resp. tretieho sektora,“** uvádza sa v stanovisku sociálnych partnerov. **„Návrh zákona vôbec nezohľadňuje, že v rámci štandardného sociálneho dialógu prebieha značné množstvo aktivít, ktoré sú štandardizované a ich výsledky sú dostupné verejnosti (medzirezortné pripomienkové konania, rokovania tripartity, rokovania parlamentných výborov, pracovných skupín, poradných orgánov, monitorovacích výborov a pod.). Bude potrebné opätovne reportovať aj tieto aktivity, ktoré sa často dejú na žiadosť štátu a účasť na nich často zamestnávateľom vyplýva aj z práva EÚ? Text zákona v predloženej znení vedie aj k neuváženým, absurdným a nevykonateľným dôsledkom tohto typu,“** upozorňujú sociálni partneri v stanovisku. Zároveň zdôrazňujú, že prijatie zákona v praxi spôsobí zásadný pokles prijímanej legislatívy a jednotlivých verejných politík: **„Sme tu na to, aby sme tlmočili podnety z praxe, ktoré umožňujú vláde prijímať zákony reflektujúce reálne potreby. Takéto prepojenie je základom fungujúcej ekonomiky a efektívnej verejnej správy. Ak sa tento proces skomplikuje, oslabí sa kvalita rozhodnutí aj schopnosť Slovenska napredovať.“**

RÚZ, AZZZ, APZD, ZMOS, KOZ SR a SOS v tejto súvislosti vyzývajú poslancov NR SR, aby návrh zákona z rokovania parlamentu urýchlene stiahli a nepodporili ho. **„Spoločenská objednávka na väčšiu transparentnosť môže byť naplnená len vtedy, ak systém stojí na riadnom legislatívnom procese, ktorý zabezpečí jasné pravidlá a funkčné riešenia,“** uzatvárajú sociálni partneri vo svojom stanovisku.